

Spotkanie informacyjne w sprawie Wytycznych w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa
z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020

FAQ

Lp.	Część Wytycznych	Pytanie	Stanowisko MliR
1.	Podrozdział 6.2 pkt 6, str. 29	Jak należy rozumieć następujący zapis Wytycznych „IZ RPO umożliwia wsparcie dla osób będących w opiece instytucjonalnej, tj. w placówkach opiekuńczo-pobytowych <u>w celu przejścia tych osób do opieki realizowanej w ramach usług świadczonych w lokalnej społeczności</u> , o ile przyczynia się to do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych w postaci usług świadczonych w lokalnej społeczności.”?	Część osób, które przebywają w opiece instytucjonalnej, z pewnością nie jest na tyle niesamodzielną by nie mogła być objęta wsparciem w ramach usług świadczonych w lokalnej społeczności, ale do opieki instytucjonalnej trafiła ze względu na brak innych, alternatywnych możliwości. W związku z tym pierwszą kwestią (pierwszym etapem) jest wyselekcjonowanie takich osób i wzmocnienie w nich samodzielności również w sensie psychicznym, emocjonalnym, zwiększenia zaradności itp. Drugą kwestią (drugim etapem) jest stworzenie dla nich miejsca w formie usług świadczonych w lokalnej społeczności np. w mieszkaniu wspieranym albo w rodzinnym domu pomocy. Kluczowe jest jednak to, że wsparcie nie kończy się na pierwszym etapie, ale wymaga drugiego etapu – stworzenie miejsc świadczenia usług opiekuńczych w postaci usług świadczonych w lokalnej społeczności. Tym ma zakończyć się projekt.
2.	Podrozdział 6.2 pkt 10, str. 30	Jak należy rozumieć następujące zapisy Wytycznych „IZ RPO umożliwia realizację działań wspierających opiekunów faktycznych w opiece nad osobami niesamodzielnymi, w szczególności: ... sfinansowanie usługi asystenckiej lub opiekuńczej <u>w celu umożliwienia opiekunom faktycznym funkcjonowania społecznego, zawodowego lub edukacyjnego</u> ” i „IZ RPO umożliwia sfinansowanie usługi asystenckiej <u>w celu umożliwienia jej opiekunom faktycznym funkcjonowania społecznego, zawodowego lub edukacyjnego</u> ”? Czy ww. zapis nakłada na IZ RPO konieczność zastosowanie	Chodzi przede wszystkim o odciążenie opiekunów faktycznych i sfinansowanie kosztów asystenta lub opiekuna na czas, gdy oni będą uczestniczyć w procesie aktywizacji, poszukiwania pracy, edukacji, załatwiania spraw urzędowych. W tym przypadku wsparcie ukierunkowane jest silniej na opiekuna niż na osobę niesamodzielną, choć te 2 kwestie nie wykluczają się, ale uzupełniają.

		jednego z mechanizmów, o których mowa w pkt 1 Podrozdziału 4.1, który będzie skutkował objęciem opiekunów faktycznych usługami aktywnej integracji, w szczególności w charakterze społecznym, zawodowym lub edukacyjnym?	Najprostszym sposobem realizacji zobowiązania z Wytycznych jest umożliwienie realizacji tego rodzaju działań w ramach SZOOP jako typu operacji.
3.	Podrozdział 6.3, pkt 2, str. 32	Czy <i>placówki opiekuńczo-wychowawcze poniżej 14 dzieci</i> , o których mowa w pkt 2 Podrozdziału 6.3 Wytycznych stanowią tożsame <i>placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego poniżej 14 dzieci</i> , o których mowa w pkt 8 ww. Podrozdziału?	Chodzi o placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego oraz o inne rodzaje placówek, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego) do 14 dzieci .
4.	Podrozdział 4.3, ppkt 3) str. 18	Dotyczy Podrozdział 4.3, s. 18 ppkt 3) IZ RPO zapewnia, że preferowane jest wsparcie dla osób korzystających z PO PŻ –jak będziemy weryfikować, że osoba korzysta z PO PŻ. Czy będziemy wymagać dokumentu z OPS-u na przykład, w którym ośrodek/lub osoba oświadczyłaby że korzystała jeden raz czy więcej – dodatkowa kwestia czy wystarczy nam tylko oświadczenie osoby, czy zaświadczenie z ośrodka? czy wystarczy że skorzystała np. raz w ciągu roku z PO PŻ, czy musiałaby skorzystać więcej razy? czy będziemy mierzyć to w ujęciu rocznym czy np. półrocznym, przed złożeniem wniosku o dofinansowanie przez Beneficjenta? Czy wystarczy że wskaże nam to we wniosku o dofinansowanie bez przedkładania dodatkowych dokumentów?	Wytyczne nie stawiają żadnych wymagań dotyczących długości czy częstotliwości korzystania z PO PŻ. We wniosku o dofinansowanie beneficjent deklaruje, że będzie preferował osoby korzystające z PO PŻ i opisuje zasady preferencji. Weryfikacja statusu następuje w oparciu o dokumenty, o których mowa w definicjach wskaźników (WLWK) będących elementem Wytycznych dotyczących monitorowania postępu rzeczowego.
5.	Rozdział 7, pkt 2c str. 35	do s. 35 ppkt c) tworzenie nowych miejsc pracy dla osób, o których mowa w rozdziale 3 pkt 20, w podmiotach ekonomii społecznej, wyłączenie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwa społeczne. – moje pytanie: czy przekształcenie o którym tu mowa ma nastąpić w trakcie realizacji projektu? czy może nastąpić po jego zrealizowaniu i w tym przypadku na etapie aplikowania o dofinansowanie wystarczyła by tylko informacja o przekształceniu we wniosku o dofinansowanie?	Przekształcenie musi nastąpić w trakcie realizacji projektu. Jeśli PES nie przekształci się w PS dotacja powinna być uznana za niekwalifikowalną.
6.	Rozdział 3, ppkt 12) str 9	określenie w podeszłym wieku – owszem występuje w ustawie o pomocy społecznej ale czy na potrzeby wdrażania EFS nie powinno się dookreślić wieku?	W opinii MIR nie. Zakładamy, że do skorzystania z usług opiekuńczych nie zgłaszają się osoby, które takich usług nie potrzebują. Jeśli IZ RPO uzna za zasadne może do doprecyzować podeszły wiek w Wytycznych programowych lub zapisach SZOOP.
7.	Podrozdziału 4.1, pkt2e	W ramach zapewnienia koordynacji i komplementarności działań na terytorium powiatu (zgodnie z ust.2e, Podrozdziału 4.1 Wytycznych), IZ RPO	W opinii MliR działania związane z nawiązywaniem współpracy pomiędzy różnymi szczeblami samorządów

	uznaje za zasadne ujęcie w kosztach bezpośrednich projektów pozakonkursowych realizowanych w ramach Poddziałania 9.1.6 RPO WSL 2014-2020 <i>Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym</i> pracownika merytorycznego, który prowadzić będzie na poziomie gminy, przy współpracy z powiatowym centrum pomocy rodzinie, zadania polegające na budowaniu relacji pomiędzy gminą a powiatem tak, aby jak najskuteczniej aktywizować szeroką grupę mieszkańców powiatu w projekcie partnerskim. Do zadań tych należeć będą m.in.: - animowanie współpracy z innymi gminami, w tym realizacja zadań międzygminnych na rzecz włączenia społecznego, - zapewnienie koordynacji działań (spójność i uzupełnianie się działań) na rzecz uczestników wsparcia, - sieciowanie i dbanie o dostęp do usług wynikających m.in. z kontraktu socjalnego. Warto nadmienić, iż projekty partnerskie w woj. śląskim mogą zawierać do 16 podmiotów, rozwiązanie to pozwoli zatem zwiększyć efektywność współpracy wewnątrz partnerstwa, spowoduje wzajemne uzupełnianie się działań podejmowanych w obrębie jednego partnerstwa (powiatu), a realizowanych przez różne gminy, w końcu zwiększy decyzyjność tych gmin w realizacji działań projektowych. Powyższe rozwiązania mogą być w opinii IZ RPO realizowane zarówno przez pracownika socjalnego, jak i kadrę zarządzającą ośrodkiem. Zwracam się z prośbą o potwierdzenie słuszności podejścia IZ RPO.	nie powinny odbywać się w izolacji od bezpośredniego wsparcia dla osób. Współpraca powinna być prowadzona w odniesieniu do konkretnej osoby, rodziny czy środowiska, a więc być realizowana przez pracowników merytorycznych realizujących bezpośrednio wsparcie na rzecz osób np. pracowników socjalnych, asystentów rodziny, koordynatorów pieczy zastępczej itp., którzy współpracują np. w celu powrotu dziecka do rodziny biologicznej. Tego rodzaju koszty mogą być zaliczane do kosztów bezpośrednich. Natomiast koszty związane z funkcjonowaniem samego partnerstwa np. związane koordynacją współpracy gmin jako partnerów projektu dla jak najlepszego uzupełniania się działań w projekcie realizowanych na terenie gminy nie są kosztami bezpośrednimi w projekcie. Jednocześnie MliR nie widzi uzasadnienia dla tworzenia oddzielnych stanowisk dotyczących wyłącznie budowania relacji między poszczególnymi szczeblami samorządów. Takie podejście, przy założeniu że u każdego z maksymalnie 16 partnerów zostanie powołane oddzielne stanowiska będzie generowało gigantyczne i de facto nieuzasadnione koszty, nieprzekładające się bezpośrednio na redukcję ubóstwa i wykluczenia społecznego. Należy także zaznaczyć że działania o których mowa w pkt 2e Podrozdziału 4.1 Wytycznych to działania które dotyczą architektury systemu wdrażania i nie przewidywano, że mają one pociągać za sobą dodatkowe koszty w ramach poszczególnych projektów. Tak było wcześniej MIR zgadza się z ujęciem opisanych tu zadań do
--	--	--

			kosztów bezpośrednich projektu.
8.	Rozdział 7, pkt 16	W związku z wprowadzeniem wskaźników efektywnościowych dla OWES, o których mowa w Rozdziale 7, pkt 16 <i>Wytycznych</i> zwracamy się zapytaniem, czy pojawią się w przyszłości (jeśli tak, to w jakim terminie) definicje tych wskaźników?	Już są dostępne. Zostały przekazane pismem z 22 czerwca 2015 r., znak: DZF.I.8510.23.2015.ABu.1.
9.	Podrozdział 4.2	Czy w projektach OPS i PCPR mogą brać udział osoby bezrobotne zakwalifikowane do I lub II profilu pomocy zgodnie z ustawą z 20 kwietnia 2014 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, które jednocześnie korzystają z pomocy społecznej ze względu na inne niż bezrobocie przesłanki?	Tak mogą, o ile kierowane do nich wsparcie nie ma charakteru aktywizacji zawodowej. I i II profil co do zasady są wspierane w CT 8.
10.	Podrozdziału 6.2 pkt 6 i 7	Czy zapisy Podrozdziału 6.2 pkt 6 i 7 <i>Wytycznych</i> oznaczają, iż możliwa jest realizacja dwóch kierunków działań: • rozszerzenie oferty podmiotu prowadzącego opiekę instytucjonalną o prowadzenie usług świadczonych w lokalnej społeczności odbywa się poprzez zmniejszenie liczby osób objętych opieką instytucjonalną, tym samym następuje zwiększenie miejsc świadczonych w środowisku lub • następuje zwiększenie liczby podopiecznych ośrodka o tych, którzy zostaną objęci opieką świadczoną w lokalnej społeczności.	Niezupełnie. Rzeczywiście możliwe są 2 kierunki/rodzaje wsparcia w opiece instytucjonalnej w placówkach opiekuńczo-pobytowych: 1) (pkt 7 <i>Wytycznych</i>) rozszerzenie oferty placówek o usługi świadczone w lokalnej społeczności, przy czym następuje wzrost liczby miejsc świadczonych w lokalnej społeczności (nie mówimy w <i>Wytycznych</i>, że to działanie ma doprowadzić do zmniejszenia liczby miejsc w opiece instytucjonalnej tylko do rozszerzenia usług świadczonych w środowisku lokalnym). Przykładowo DPS w formie opieki instytucjonalnej uruchamia sekcję opiekunów świadczących usługi opiekuńcze w domach, w których mieszkają osoby starsze o ograniczonej samodzielności albo uruchamia mieszkania wspierane dla osób starszych. 2) (pkt 6 <i>Wytycznych</i>) to jest de facto pkt 7 Wytycznych połączony z bezpośrednim wsparciem dla osób z placówek, aby zwiększyć ich samodzielność. Część osób, które przebywają w opiece instytucjonalnej, z pewnością nie jest na tyle niesamodzielna by nie mogła być objęta wsparciem w ramach usług świadczonych w lokalnej społeczności, ale

			do opieki instytucjonalnej trafiła ze względu na brak innych, alternatywnych możliwości. W związku z tym pierwszą kwestią (pierwszym etapem) jest wyselekcjonowanie takich osób i wzmocnienie w nich samodzielności również w sensie psychicznym, emocjonalnym, zwiększenia zaradności itp. Drugą kwestią (drugim etapem) jest stworzenie dla nich miejsca w formie usług świadczonych w lokalnej społeczności np. w mieszkaniu wspieranym albo w rodzinnym domu pomocy. Przykładowo DPS w formie opieki instytucjonalnej wśród swoich klientów identyfikuje grupę, z którą rozpoczyna pracę nad ich usamodzielnieniem i tworzy dla nich miejsca w formie usług w społeczności lokalnej.
11.	Rozdział 3	Jak (z punktu widzenia struktury) należy rozumieć pojęcie placówki opiekuńczo-pobytowej? Czy jest to dana placówka wraz z jej wszystkimi oddziałami/filiami/delegaturami? I czy do tak rozumianej placówki odnosi się definicja opieki instytucjonalnej wskazana w <i>Wytycznych</i> ?	Przez placówkę opiekuńczo-pobytową należy rozumieć wyodrębnioną funkcjonalnie instytucję lub jej część posiadającą własne zasoby lokalowe i kadrowe służące świadczeniu usług opiekuńczych oraz spełniająca warunki o których mowa w <i>Wytycznych</i> dotyczące kultury organizacyjnej i liczby miejsc.
12.	Rozdział 3	definicja osoby niesamodzielnej, czy w kręgu wskazanych w definicji grupy osób można zastosować kryterium wieku?	W opinii MIR nie jest zasadne doprecyzowanie wieku. Pułap wiekowy nie jest wskazany także w ustawie o pomocy społecznej, więc i nie wydaje się zasadne regulowanie tego w dokumencie, jakim są wytyczne horyzontalne. Zakładamy, że do skorzystania z usług opiekuńczych nie zgłaszają się osoby, które takich usług nie potrzebują. Jeśli IZ RPO uzna za zasadne może do doprecyzować podeszły wiek w <i>Wytycznych</i> programowych.
13.	Podrozdział 4.6, pkt. 8 d	Dopuszczona została możliwość realizacji projektu przez kilku realizatorów, gdyż OPS/PCPR jest jednostką organizacyjną JST i z jej ramienia będzie realizował projekt. W takiej sytuacji część zadań związana z reintegracją zawodową mogłaby być realizowana przez inną jednostkę organizacyjną tej	Wytyczne wskazują pewną logikę postępowania w odniesieniu do realizacji przez OPS/PCPR usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym, mówiąc że usługi te nie mogą być realizowane samodzielnie przez

		samej JST co OPS (np. CIS lub KIS) o ile zostałyby to przewidziane we wniosku o dofinansowanie.	OPS/PCPR gdyż nie są do tego powołane. Taką działalność prowadzą inne podmioty m.in. PUP. CIS i KIS zgodnie z Wytycznymi stanowi kompleksową usługę aktywnej integracji, obejmującą aktywizację społeczną i zawodową. OPS/PCPR jako jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić CIS i KIS a więc realizować aktywizację (reintegrację) społeczną i zawodową. Nie było intencją MliR zamykanie możliwości realizacji wsparcia przez CIS, KIS będące w strukturach OPS. Jeśli w strukturach OPS jest odrębna komórka organizacyjna prowadząca CIS lub KIS to wtedy ona realizuje aktywizację zgodnie z ustawą o zatrudnieniu socjalnym. Jeżeli CIS lub KIS jest jednostką organizacyjną danej JST (tej samej JST co OPS) wówczas może realizować projekt wspólnie z OPSem z tej samej JST. Mówi o tym rozdział 4.6 pkt 8d.
14.	Rozdział 6	- Czy zapisy Rozdziału 6 Wsparcie rozwoju usług społecznych w ramach PI 9iv dotyczące opisanego w nich wsparcia (m.in. usługi asystenckie, mieszkania wspomagane) powinny być stosowane do projektów realizowanych w ramach PI 9i aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie?	W przypadku gdy w ramach danego województwa dana usługa społeczna spośród wszystkich usług społecznych, zdefiniowanych w Wytycznych jest realizowana w ramach PI 9i wówczas obowiązkowe jest zastosowanie wymogów, o których mowa w Rozdziale 6 Wytycznych.
15.	Rozdział 6	Trwałość (dot. miejsca świadczenia usług asystenckich i opiekuńczych, mieszkania wspomagane, placówki wsparcia dziennego)- w Wytycznych zawarto zapis Trwałość powinna być rozumiana, jako instytucjonalna gotowość podmiotów do świadczenia usług. Czy zakres usług w okresie trwałości powinien być analogiczny jak w projekcie tj. zakres wsparcia, kwalifikacja kadry, ilość etatów/pracowników, ilość miejsc w placówce?	Zapisy w Wytycznych dotyczące trwałości należy rozumieć jako gotowość pomiotu do świadczenia usługi. Oznacza to, że w przypadku wystąpienia popytu na usługę beneficjent musi być gotowy do świadczenia usługi o zakresie zbliżonym do usługi świadczonej w ramach projektu (np. pobyt dzienny) i podobnej jakości. W przypadku niewystąpienia popytu na te usługi nie ma konieczności zatrudnienia kadry, jednak w przypadku wystąpienia popytu na usługę (zgłoszenia się po usługę) kadra ta musi być zatrudniona, a tym samym usługa uruchomiona. Aktualna informacja dotycząca liczby miejsc oferowanych przez podmiot po projekcie w okresie trwałości musi być obowiązkowo opublikowana

			na stronie internetowej beneficjenta. Potencjalni odbiorcy usług muszą wiedzieć, że mogą zgłosić się po usługę.
16.	Rozdział 7, str. 34-40	Wytyczne (str. 34-40) w obszarze ekonomii społecznej przewidują wsparcie w zakresie: bezwrotnych dotacji na tworzenie nowych miejsc wraz z usługami towarzyszącymi przyznaniu dotacji; świadczenia usług wsparcia ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych zgodnie z KAPRES (działanie III.3); koordynowania polityki w obszarze ekonomii społecznej. Natomiast IZ RPO WO w swoim programie operacyjnym założyła również typ operacji dotyczący: wsparcia dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym za pośrednictwem PES, jednocześnie określając przy tym odpowiedni poziom wskaźnika: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w ramach Programu. Tym samym, czy w powyższej sytuacji w SZOOP obok wsparcia przewidzianego w Wytycznych w zakresie ekonomii społecznej, mogą zostać zaprogramowane działania prozatrudnieniowe w ramach PES, przewidujące m.in.: subsydiowane zatrudnienie; refundację wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy (wyłącznie w połączeniu z subsydiowanym zatrudnieniem); zatrudnienia przejściowego? W takiej sytuacji zakres wsparcia przewidziany w działaniu 8.3 w województwie opolskim byłby kierowany również do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, za pośrednictwem ww. podmiotów.	Wytyczne określają wymagania, które dotyczą wyłącznie obszarów zidentyfikowanych jako wspólne dla wszystkich RPO. Rozszerzenie lub zawężenie zakresu wsparcia w stosunku do zapisów Wytycznych powinno wynikać z możliwości jakie w tym zakresie tworzą zapisy samego RPO. IZ RPO odpowiada za zgodność wsparcia z zapisami RPO. Jeżeli więc IZ RPO zaplanowała takie wsparcie w RPO to może być ono realizowane na odpowiedzialność IZ RPO. Jednocześnie dla MIR nie jest jasne czy wymienione dodatkowe wsparcie dotyczy przedsiębiorstw społecznych, czy też innych podmiotów ekonomii społecznej (np. CIS). Jeśli dotyczy innych niż przedsiębiorstwa społeczne podmiotów ekonomii społecznej to należy pamiętać, że: - wsparcie dla osób w ramach podmiotów reintegracyjnych typu CIS, KIS, ZAZ i WTZ co do zasady powinno odbywać się w ramach PI 9i. Jeśli jednak zostało zaplanowanie w PI 9v, to należy zadbać o to, żeby takiego wsparcia nie było już w PI 9i. Musi być zachowania demarkacja, aby nie powielać takiego samego wsparcia w różnych PI. Wsparcie dla osób w ramach takich podmiotów powinno odbywać się zgodnie z zasadami określonymi w Rozdziale 5 Wytycznych. - W opinii MIR wymienione dodatkowe formy nie są zasadne w takich podmiotach jak CIS, KIS i WTZ. Spośród podmiotów reintegracyjnych mogłyby być realizowane tylko w ZAZ, który jest formą zatrudnienia, pozostałe podmioty mają formę uczestnictwa, więc nie może być w nich

			mowy o zatrudnieniu subsydiowanym, chyba że zatrudnienie ma dotyczyć osób zagrożonych wykluczeniem społecznym jako kadry CIS, KIS lub WTZ. Jeśli dodatkowe instrumenty miałyby być wykorzystywane przez przedsiębiorstwa społeczne, to MIR zwraca uwagę na fakt iż subsydiowanie zatrudnienia jest instrumentem droższym niż dotacja. Dotacja to pieniądze, które są potrzebne do utworzenia miejsca pracy (też mogą być wydane na doposażenie stanowiska pracy), a subsydiowanie zatrudnienia to po prostu finansowanie wynagrodzenia. Być może są sytuacje, w których wymienione dodatkowe instrumenty będą bardziej adekwatne niż dotacje czy usługi wsparcia, ale to powinna być indywidualna decyzja przyznającego wsparcie, którym zapewne będzie OWES.
17.	Rozdział 3, str. 7-8	Mając na uwadze definicję opieki instytucjonalnej, nasuwa się wątpliwość, czy wszystkie warunki określone w ww. definicji muszą być spełnione łącznie, aby mówić o opiece instytucjonalnej, czy należy je uwzględniać rozdzielnie? Tym samym, czy w przypadku placówki opiekuńczo-pobytowej, w której liczba mieszkańców jest większa niż 30 osób, lecz jednocześnie w której: a) usługi są świadczone w sposób zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby); b) wymagania organizacyjne nie mają pierwszeństwa przed indywidualnymi potrzebami mieszkańców; c) mieszkańcy mają wystarczającą kontrolę nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą w zakresie funkcjonowania w ramach placówki; d) mieszkańcy nie są odizolowani od ogółu społeczności lub nie są zmuszeni do mieszkania razem; można mówić o opiece w formie deinstytucjonalnej i w związku z powyższym placówka tego typu może ubiegać się o wsparcia w ramach CT 9?	Wszystkie warunki muszą być spełnione łącznie i ten dotyczący liczby mieszkańców i te dotyczące kultury organizacyjnej. Zgodnie z Wytycznymi można tworzyć miejsca opieki wyłącznie w formie usług świadczonych w lokalnej społeczności, a to oznacza że nie można tworzyć nowych miejsc w opiece instytucjonalnej. Przykładowo DPS który ma 100 mieszkańców i nawet jeśli mimo tej dużej liczby mieszkańców spełnia wymogi dotyczące kultury organizacyjnej, nie może otrzymać wsparcia na stworzenie dodatkowych X miejsc opieki. Chyba że nowotworzone miejsca zostaną wyodrębnione funkcjonalnie i nowa struktura świadczenia usług spełni warunki dotyczące liczby mieszkańców i warunki określone w pkt a-d. Oczywiście nie można też wspierać istniejących miejsc opieki w takich podmiotach, bo to nie poprawia dostępności usług (jest niezgodne z Podrozdziałem 6.2 pkt 2) i prowadzi do zastąpienia środków krajowych środkami europejskimi (jest to

	Powyższa kwestia jest szczególnie ważna dla władz województwa opolskiego, w którym występują niekorzystne zmiany demograficzne, w tym nasilony proces starzenia się społeczeństwa. Dlatego też w ramach działań infrastrukturalnych w PI 9a, przewidziano w głównych typach przedsięwzięć: Inwestycje w infrastrukturę i wyposażenie obiektów służących opiece nad osobami zależnymi (np. miejsca opieki całodobowej, dzienne domy pomocy, mieszkania wspomagane, treningowe). Jednocześnie jako typ beneficjentów określono MSP, których przedstawiciele podczas spotkań sygnalizowali, że dla zapewnienia rentowności placówki opiekuńczo – pobytovej, musi ona zostać skierowana do co najmniej 70 osób. Niniejsze informacje zostały również przedstawione Komisji Europejskiej podczas negocjacji RPO WO 2014 - 2020.	niezgodne z Podrozdziałem 6.2 pkt 16 lit b). W przypadku takich podmiotów, które nie wpisują się w definicję usług świadczonych w lokalnej społeczności są natomiast opcje wsparcia, o których mowa w Podrozdziale 6.2 pkt 6 i 7 tzn. możliwość sfinansowania działań pozwalających na rozszerzenie oferty o prowadzenie usług świadczonych w lokalnej społeczności (np. uruchomienie sekcji opiekunów, którzy będą świadczyć usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, uruchomienie systemu teleopieki właśnie do świadczenia usług opieki w miejscu zamieszkania itp.) Jakość wsparcia opiekuńczego, przede wszystkim indywidualizacja oferowanej pomocy, jest ściśle związana z liczbą mieszkańców placówek całodobowego pobytu. Stąd ograniczenie do maksymalnie 30 osób. Ale nawet w małych placówkach może pojawić się ryzyko, że mieszkańcy będą żyli w izolacji i bez możliwości decydowania o sprawach które ich dotyczą. Stąd wymogi dotyczące kultury organizacyjnej. Dlatego te dwie przesłanki muszą być spełnione łącznie. Celem wsparcia dla usług jest poprawa dostępności miejsc opieki ale o wysokiej jakości. Jeśli chodzi o wsparcie z EFRR, to budowa czy nawet remont infrastruktury zinstytucjonalizowanej np. na 70 osób, będą utrzymywały obecny stan. Tymczasem Umowa Partnerstwa i środki na jej wdrożenie mają przyczynić się do zmiany polegającej właśnie na zdeinstytucjonalizowaniu usług. O tym, że nie można finansować infrastruktury dla opieki instytucjonalnej mówią też Ogólnoeuropejskie wytyczne dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności, wskazując że fundusze strukturalne nie powinny być wykorzystywane na rzecz wsparcia opieki
--	--	--

			instytucjonalnej.
18.	Rozdział 3, str. 14	W definicji usług świadczonych w lokalnej społeczności, określono katalog usług. W związku z powyższym proszę o informację, czy przedmiotowy katalog jest listą zamkniętą, czy też możliwa jest realizacja przedsięwzięć infrastrukturalnych związanych z innymi usługami świadczonymi w społeczności lokalnej, np. miejscami opieki całodobowej?	Jest to katalog otwarty. Rozdział 3 pkt 25 mówi że do usług świadczonych w lokalnej społeczności należą <u>w szczególności</u> usługi wymienione w tym punkcie.
19.	Rozdział 3, str. 14	Jednocześnie mając na uwadze zapisy RPO WO 2014-2020 oraz <i>Wytycznych</i> proszę o doprecyzowanie, czy wymienione w <i>Wytycznych</i> usługi świadczone w lokalnej społeczności/usługi w domu pomocy społecznej są rozumiane zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, czy są szerszym katalogiem, zawierającym np. placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku?	Usługi opiekuńcze w ramach całych Wytycznych są definiowane zgodnie z ustawą o pomocy społecznej (definicja zawarta jest w Rozdział 3, pkt 24 lit. b). Usługi świadczone w lokalnej społeczności w domu pomocy społecznej są rozumiane zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z ograniczeniami dotyczącymi liczby mieszkańców i kultury organizacyjnej, o których mowa w definicji usług świadczonych w lokalnej społeczności Oznacza to, że za zdeinstytucjonalizowane uważa się tylko te DPS które wpisują się w definicję usług świadczonych w lokalnej społeczności (Rozdział 3, pkt 25 lit a-d) i które nie są placówkami opiekuńczo-pobytowymi w rozumieniu definicji Rozdział 3 pkt 9 lit a.
20.	Podrozdział 6.3	W Wytycznych wskazano, iż usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej mają być realizowane tylko w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej. Czy usługi te mogą być realizowane również w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz innych ustaw, które obowiązują OPS i PCPR?	Pytanie jest niezrozumiałe. Jeśli chodzi o wątek mieszkań chronionych (który był sygnalizowany telefonicznie) możliwość zapewnienia tego rodzaju wsparcia przez OPS i PCPR istnieje. Zgodnie z art. 140 ust 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135, z późn. zm.) osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, 1) przyznaje się pomoc na: a) kontynuowanie nauki, b) usamodzielnienie, c) zagospodarowanie; 2) udziela się pomocy w uzyskaniu:

			a) odpowiednich warunków mieszkaniowych. b) zatrudnienia; 3) zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną. Natomiast art. 53 ust I ustawy o pomocy społecznej wskazuje wprost, że osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, może być przyznany pobyt w mieszkaniu chronionym. MliR nie widzi sprzeczności w zapisach Wytycznych. OPS i PCPR w ramach działań związanych z udzieleniem pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych może organizować mieszkania chronione w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej. Natomiast jeśli chodzi o interwencję kryzysową (także wspomnianą z zapytaniu w ramach korespondencji mailowej) to ten element nie został zidentyfikowany jako element wspólny dla wszystkich RPO, w związku z tym nie jest przedmiotem Wytycznych. Szczegółowe zasady dotyczące tej formy wsparcia określa IZ RPO
--	--	--	--

			samodzielnie.
21.	Podrozdział 6.3	Co rozumiane jest pod pojęciem „świadczenie”? Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej świadczeniem m.in. jest wynagrodzenie za czas sprawowania funkcji rodziny pomocowej, świadczenie związane z remontem lokalu mieszkalnego w budynku wielodzielnym lub domu jednorodzinnego, w którym zamieszkuje rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzony jest rodzinny dom dziecka. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wskazano szereg innych świadczeń pieniężnych i niepieniężnych związanych z usługami wsparcia rodziny i pieczy zastępczej np.: poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, mieszkania chronione.	Nie jest możliwe finansowanie świadczeń pieniężnych, w tym różnego rodzaju dodatków i dofinansowań.
22.	Podrozdział 6.3	Czy w ramach nowotworzonych rodzin zastępczych zawodowych możliwe jest finansowanie ze środków EFS wynagrodzenia?	Nie jest możliwe finansowanie wynagrodzenia rodzin zastępczych. Jest to zadanie własne powiatu.
23.	Podrozdział 6.2 pkt 2	Interpretacji wymaga zapis Podrozdziału 6.2 pkt. 2). Wsparcie dla usług opiekuńczych prowadzi do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych prowadzonych przez danego beneficjenta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok rozpoczęcia realizacji projektu. Zgodnie z WLWK za miejsce świadczenia usługi społecznej należy przyjąć miejsce wsparte ze środków EFS, na którym świadczona jest usługa społeczna lub miejsce gotowe do świadczenia usługi społecznej po zakończeniu projektu, są to miejsca m.in. w placówkach wsparcia dziennego, świetlicach, mieszkaniach o charakterze wspomagającym. Czy w przypadku beneficjenta, który w roku poprzednim świadczył 100 usług opiekuńczych (miejscowo i osobowo), czyli świadczył usługi 100 podopiecznym w 100 różnych miejscach ich zamieszkania, w tym roku zakontraktowanych ma już 95 usług, możliwe jest sfinansowanie ze środków EFS usług, które łącznie wyniosą 101.	Zapisy Wytycznych jasno precyzują, że w przypadku usług opiekuńczych wsparcie musi prowadzić do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych prowadzonych przez danego beneficjenta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok rozpoczęcia realizacji projektu. Wyjściowe są dane z roku poprzedzającego czyli w opisywanym przypadku 100 osób/miejsc. Sfinansować można n miejsc, przy czym u danego beneficjenta musi wówczas funkcjonować liczba miejsc w wysokości 100+n. Oznacza to konieczność zawarcia we wniosku o dofinansowanie deklaracji dot. zwiększenia skali świadczenia usług, w celu uniknięcia sytuacji, w której beneficjent przed projektem lub w okresie trwałości zamyka miejsca, a tym samym nie następuje wzrost liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych.
24.	Podrozdział 6	W związku z tym, że w Priorytecie 9iv świadczone są usługi dla osób zależnych i niesamodzielnych (dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych) osiągnięcie wskaźników efektywności społeczno-zatrudnieniowej na poziomie 56% i efektywności zatrudnieniowej na poziomie 22% może być nieosiągalne. Czy przewiduje się zrezygnowanie przede wszystkim z	Nie jest możliwa całkowita rezygnacja z wymogów efektywności społeczno-zatrudnieniowej. Na obecnym etapie MliR nie przewiduje także zmniejszania zaproponowanych wartości minimalnych. Należy także wyjaśnić, że efektywność społeczno-

		efektywności zatrudnieniowej w tym priorytecie?	zatrudnieniowa jest mierzona wyłącznie w odniesieniu do osób, które są aktywizowane. W przypadku PI 9iv efektywność nie jest mierzona wobec osób niesamodzielnych, które nie są aktywizowane. Pomiar efektywności nie dotyczy zatem osób niepełnosprawnych i starszych korzystających z usług opiekuńczych czy asystenckich, natomiast może dotyczyć ich opiekunów, jeśli projekt przewiduje wsparcie aktywizacji społeczno-zatrudnieniowej dla opiekunów osób niesamodzielnych. Z pomiaru efektywności wyłączone są też 3 grupy osób (Podrozdział 4.7 pkt 2). Osoby będące w pieczy i opuszczające pieczę, nieletni wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości, osoby przebywające w MOW i MOS. Wobec dzieci przebywających w placówkach wsparcia dziennego nie stosuje się aktywizacji społeczno-zatrudnieniowej, więc wobec nich także nie ma obowiązku stosowania efektywności społeczno-zatrudnieniowej.
25.	Rozdział 5	Czy w stosunku do uczestnika projektu realizowanego przez OPS/PCPR należy zawsze stosować instrument aktywizacji zawodowej czy dobór tych instrumentów może należeć do Beneficjenta, który ostatecznie odpowiada za wykazanie odpowiednio wysokiego odsetka efektywności zatrudnieniowej?	Nie ma obowiązku zastosowania instrumentów aktywizacji zawodowej, ale wymagane jest osiągnięcie wskaźników efektywności społeczno-zatrudnieniowej. Wybór instrumentów jest uzależniony od indywidualnej diagnozy uczestnika projektu i ustalonej dla niego ścieżki reintegracji.
26.	Rozdział 5	Czy uczestnik projektu OPS/PCPR, który jest zakwalifikowany do III profilu pomocy, może zostać objęty tylko wsparciem w ramach PAI? Ten program wydaje się być dość ubogi, wydaje się, że lepsza oferta jest poza tym systemem (np. dostęp do instrumentów aktywizacji edukacyjnej czy zdrowotnej). Innymi słowy, czy beneficjent, który włączy do projektu osoby, które wskazano do III profilu muszą obowiązkowo w stosunku do niego zastosować PAI (a tym samym współpracować z PUP)? Jeżeli tak, to czy równoległe do PAI te osoby mogą być objęte instrumentami aktywizacji edukacyjnej bądź dodatkowymi instrumentami aktywizacji zawodowej?	Uczestnik projektu OPS/PCPR zakwalifikowany do III profilu może zostać objęty wsparciem uzupełniającym wobec wsparcia oferowanego w ramach PAI.

27.	Rozdział 5	Pytanie pomocnicze dla IZ RPO (wskazówka dla nas)- dotychczas w projektach OPS/PCPR weryfikowane było spełnienie wymogów merytorycznych (strategia rozwiązywania problemów społecznych) oraz organizacyjnych (odpowiednie zaplecze pracowników socjalnych) – czy teraz to wszystko mieści się w wymaganym kryterium „zgodności z obowiązującym prawem”? Czy zaleca się wprowadzenie takiego kryterium dostępu w projektach OPS/PCPR?	Kryterium organizacyjnego nie spełnia wiele ośrodków mimo wymogu ustawowego. W ramach PO KL konieczne stało się odstępianie od jego bezwzględnego stosowania ze względu na trudności z jego spełnieniem, zarówno w małych OPSach, jak również w dużych miastach. Wprowadzając takie kryterium należy mieć świadomość, że można wykluczyć ze wsparcia wiele ośrodków, a tym samym wielu klientów pomocy społecznej. Decyzja w sprawie wymogu organizacyjnego należy jednak do IZ RPO W odniesieniu do wymogu posiadania strategii rozwiązywania problemów społecznych i zgodności projektu z tą strategią, MliR pozostawia decyzję IZ RPO.
28.	Rozdział 6	Zgodnie z zapisami wytycznych... efektywność społeczno-zatrudnieniowa dotyczy także PI 9.7 (usług społecznych). Nie ma żadnego zapisu w wytycznych wskazującego na wyłączenie tego obowiązku w projektach, których celem nie jest aktywizacja zawodowa (np. w ramach usług opiekuńczych czy wsparcia rodziny). Niezbędne będzie tu pozyskanie interpretacji uzupełniającej od IK UP.	Wytyczne mówią o konieczności stosowania kryterium efektywności społeczno-zatrudnieniowej we wszystkich projektach wspierających aktywizację społeczno-zawodową. Jeżeli więc w projektach w PI 9iv planowane są działania aktywizujące opiekunów wówczas w stosunku do tych osób należy stosować kryterium efektywności społeczno-zatrudnieniowej. Wtedy poziom efektywności liczony jest wyłącznie w stosunku do osób aktywizowanych, a nie do łącznej liczby uczestników projektu.
29.	Rozdział 6	Czy w ramach projektów RPO można przeprowadzić przeszkolenie opiekunek przed rozpoczęciem świadczenia przez nich usług? W wytycznych mowa jest tylko o przeszkoleniu asystentów/ kandydatów na asystentów?	Decyzja w tej sprawie należy do IZ RPO. W opinii MliR jest to zasadne, o ile: 1) jest poprzedzone faktyczną analizą potrzeb 2) szkolenia są elementem projektu, który zapewnia wsparcia w postaci usług opiekuńczych, a przeszkolone osoby pracują w ramach projektu świadcząc usługi opiekuńcze.
30.	Rozdział 6	Czy pkt 16) podrozdziału 6.2 należy rozumieć w tej sposób, że projekt finansuje tylko koszt nowej usługi (czyli jeżeli w roku poprzedzającym realizację projektu gmina wykazywała 100 miejsc objętych usługami opiekuńczymi, a w wyniku projektu tych miejsc będzie 120, to środkami projektu będzie można sfinansować tylko tę „nadwyżkę”, tj. 20 miejsc?).	MliR potwierdza stanowisko IZ RPO.

31.	Rozdział 6	Kiedy można spodziewać się wytycznych w zakresie usług zdrowotnych?	W III kwartale. Projekt Wytycznych w obszarze zdrowia został przekazany do konsultacji zewnętrznych w przedostatnim tygodniu lipca 2015 r.
32.	Rozdział 6	Czy Ministerstwo Zdrowia przedstawiło propozycje interwencji EFS w zakresie usług zdrowotnych dla osób chorych psychicznie (Centra Zdrowia Psychicznego)? Po spotkaniu, które miało miejsce 16 marca w MZ, do IZ RPO nie trafiła żadna informacja.	Dotychczas taka propozycja nie została przedstawiona. MliR spodziewa się uzyskać taką propozycję w trakcie konsultacji zewnętrznych projektu wytycznych dotyczących zdrowia.
33.	Rozdział 7	Czy projekty OWES, w ramach których Ośrodek przekazuje środki finansowe na utworzenie, przystąpienie do lub zatrudnienie w przedsiębiorstwie społecznym, to „projekt grantowy” w myśl ustawy wdrożeniowej?	Uznanie projektu za grantowy należy do IZ RPO. Projekt można uznać za grantowy, o ile grantobiorcy będą ostatecznymi odbiorcami wsparcia, a grantodawca nie realizuje funkcji i nie zastępuje IZ/IP. Poniżej fragment pisma MliR adresowanego do Marszałków województw w sprawie projektów grantowych (DZF.IV.8610.10.2015.SS.1): Projekt grantowy to projekt, którego beneficjent udziela grantów na realizację zadań służących osiągnięciu celu tego projektu przez grantobiorców. Ustawa wdrożeniowa wprowadza pewne wymogi formalne dotyczące projektów grantowych, m.in. minimalne wymagania dotyczące treści umowy o powierzenie grantu oraz przepisy określające odpowiedzialność beneficjenta projektu grantowego. Szczegółowe zasady kwalifikowania wydatków w ramach projektów grantowych regulują <i>Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020</i> (dalej „Wytyczne”) w podrozdziale 6.20. Należy jednak zaznaczyć, że projekty grantowe powinny być wykorzystywane wyłącznie tam, gdzie jest to uzasadnione charakterem wsparcia. Warto wspomnieć, że formułując wymogi dotyczące realizacji projektów grantowych bazowano na projektach finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w perspektywie finansowej 2007-2013 w ramach Działania 6.2 <i>Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia</i> Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, w których beneficjenci

			udzielali uczestnikom bezzwrotnego wsparcia dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej obejmującego przyznanie środków finansowych na ten cel. Rozważając możliwość zastosowania formuły projektu grantowego należy mieć na względzie przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (art. 125), zgodnie z którymi zapewnienie wyboru operacji (projektów) zgodnie z ustalonymi kryteriami jest zadaniem instytucji zarządzającej. Zadanie to może być delegowane do wybranej instytucji pośredniczącej, ale nie beneficjenta. Zastosowanie formuły projektu grantowego nie może więc oznaczać delegacji zadań instytucji zarządzającej lub instytucji pośredniczącej na beneficjenta (grantodawcę), gdyż stanowiłoby to obejście obowiązujących przepisów wspólnotowych oraz krajowych w zakresie desygnacji oraz konkurencyjnego wyboru beneficjentów. Grantodawca nie może bowiem powielać zadań ani instytucji zarządzającej, ani instytucji pośredniczącej. Dlatego więc w art. 35 ust. 3 ustawy wdrożeniowej wskazano, że grantobiorcą może być <i>„podmiot publiczny albo prywatny, inny niż beneficjent, wybrany w drodze otwartego naboru ogłoszonego przez beneficjenta projektu grantowego w ramach realizacji projektu grantowego”</i>. Co więcej, w Wytocznych doprecyzowano, że grantobiorca to uczestnik projektu w rozumieniu pkt 1 lit. z rozdziału 3 Wytocznych a więc jest to bezpośredni odbiorca wsparcia. W związku z tak sformułowanymi przepisami, należy pamiętać, że beneficjent projektu grantowego udziela granty bezpośrednio grantobiorcom, którzy są ostatecznymi odbiorcami wsparcia, w EFS – uczestnikami projektu. Podsumowując, decyzja o wykorzystaniu możliwości realizacji projektów grantowych
--	--	--	--

			podejmowana przez instytucję zarządzającą w ramach danego programu operacyjnego powinna uwzględniać zgodność z przepisami wspólnotowymi, ustawą wdrożeniową oraz wytycznymi horyzontalnymi. Brak tej zgodności może oznaczać konieczność poniesienia przez samorząd województwa skutków finansowych niekwalifikowalnych wydatków w ramach programu operacyjnego.
34.	Rozdział 7	Czy w ramach projektu zakładającego utworzenie spółdzielni socjalnej/ przedsiębiorstwa społecznego wszystkie 5 osób muszą stanowić osoby wskazane w pkt. 20 a) i) (tj. bezrobotnych i niepełnosprawnych) czy mogą to być np. 4 osoby bezrobotne i 1 silny lider, który nie jest osobą zagrożoną wykluczeniem społecznym? IZ RPO rozumie, że w takim przypadku dotacja przysługiwałaby tylko osobom zagrożonym wykluczeniem (w tym wypadku 4).	MliR potwierdza podejście IZ RPO. Dotacja może być przyznana wyłącznie na utworzenie miejsca pracy dla osób, o których mowa w Wytycznych w definicji przedsiębiorstwa społecznego.
35.	Rozdział 7	Czy w ramach koordynacji sektora ES, w typie operacji „c” ROPS-y mogą organizować szkolenia (realizowane przez podmiot zewnętrzny) dla podmiotów reintegracyjnych. Jeżeli tak, to czy będą wskazane tematy takich szkoleń/ obszary merytoryczne, które są możliwe do sfinansowania (czy są ustalenia, że w ramach POWER podmioty reintegracyjne otrzymają wsparcie w zakresie standardów działania, a w ramach RPO szkolenia, które przełożą się na podniesienie jakości oferowanych przez nich usług)?	Działania szkoleniowe wykraczają poza zakres wsparcia koordynacyjnego ekonomii społecznej.
36.	Rozdział 7	Czy w przypadku, gdy ROPS jest wyodrębniony poza strukturę IZ RPO (Urzędu Marszałkowskiego), ale stanowi jednostkę zależną od Zarządu Województwa, może otrzymywać pełną stawkę kosztów pośrednich? Jakiego rodzaju działań ma oczekiwać IZ RPO w ramach współpracy na linii OWES- PUP? (czy tylko informowania właściwego terytorialnie PUP o prowadzonych działaniach)?	W przypadku gdy ROPS nie stanowi instytucji, o których mowa w pkt 6 podrozdziału 8.4 Wytycznych, przysługują mu koszty pośrednie na zasadach ogólnych określonych w tych Wytycznych Jeśli chodzi o współpracę OWES – PUP, Wytyczne wskazują, że współpraca ma dotyczyć przyznawania dotacji. Podstawą jest przekazywanie do PUP informacji o prowadzonych działaniach zmierzających do przyznania dotacji na utworzenie spółdzielni socjalnej czy też na przystąpienie do takiej spółdzielni. Zakres współpracy może być jednak szerszy.
37.	Rozdział 7	Czy w wyniku nieotrzymania ponownej akredytacji i w konsekwencji rozwiązania umowy o dofinansowanie z OWES, poniesione w ramach projektu wydatki będą uznane za kwalifikowalne (w kontekście złamania	Wydatki powinny być uznane za kwalifikowalne do dnia, do którego OWES posiadał ważną akredytację (w przypadku gdy poddał się akredytacji i nie przeszedł jej z

		kryterium dostępu)?	pozytywnym wynikiem) lub do dnia w którym mógł ubiegać się o powtórny akredytację, a tego nie zrobił.
38.	Rozdział 8	Wsparcie infrastruktury społecznej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, pkt 10), jest napisane, że IZ RPO tworzy możliwość realizacji projektów zintegrowanych. Proszę o przedstawienie intencji zapisu, czy jest to możliwość, z której musimy czy też możemy skorzystać?	Nie jest dopuszczalne zamykanie takiej możliwości. MliR rekomenduje identyfikację obszarów, w których realizacja projektów zintegrowanych byłaby szczególnie zasadna. Wydaje się, że takim obszarem jest obszar deinstytucjonalizacji, a więc obszar związany z usługami społecznymi.
39.	Podrozdział 4.6 pkt 4	Zgodnie z zapisami Wytycznych „W przypadku wsparcia osób bezrobotnych zakwalifikowanych do III profilu pomocy wsparcie jest realizowane na podstawie Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w ww. ustawie.” Czy w przypadku osób bezrobotnych z III profilu istnieje możliwość skierowania ich przez OPS do CIS i wówczas czy obligatoryjne będzie wsparcie realizowane na podstawie PAI? Czy można będzie PAI zastąpić reintegracją społeczno - zawodową w CIS, która zapewnia o wiele szersze wsparcie, przy zachowaniu idei programu? (np. PAI trwa 2 miesiące, 20 godz. w tygodniu, udział w CIS trwa 12 m-cy, w szczególnych przypadkach do 18 m-cy, min. 30 godz. w tygodniu) Czy należy najpierw zaplanować dla uczestników udział w PAI, a dopiero potem skierowanie do CIS (również w ramach projektu)?	Tak, wymagane jest wsparcie w ramach PAI, jednak uczestnik projektu OPS/PCPR zakwalifikowany do III profilu może zostać objęty także wsparciem uzupełniającym wobec wsparcia oferowanego w ramach PAI. PAI jest wymaganym minimum. Pozostałe działania uzupełniające zależą od beneficjenta i ewentualnie innych ograniczeń postawionych przez IZ RPO.
40.	Podrozdział 4.6 pkt 4	Czy OPS może uznać za grupę docelową osoby bezrobotne i korzystające z pomocy społecznej, nie biorąc pod uwagę do jakiego profilu pomocy zostały zakwalifikowane? Innymi słowy, czy słuszna jest interpretacja, że zapisy mówią o 2 grupach bezrobotnych: 1. osoby bezrobotne korzystające z pomocy społecznej (które nie są zarejestrowane w PUP, lecz wpisują się w definicję bezrobotnych według BAEL); 2. osoby bezrobotne z III profilu (zarejestrowane w PUP, dla których PUP ustalił profil i są to osoby korzystające z pomocy społecznej)? Prosimy o interpretację zapisu w „Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć o obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa...”, podrozdział 4.6, punkt. 4.	Można do udziału w projekcie zakwalifikować osoby bezrobotne bez względu na profil, gdyż z pomocy OPS mogą korzystać osoby zagrożone wykluczeniem z powodów innych niż bezrobocie np. alkoholik zakwalifikowany do II profilu lub ubogi pracujący. Jednak te osoby (I i II profil) nie korzystają z aktywizacji zawodowej, ale z aktywizacji społecznej.
41.		Czy w ramach projektu ROPS (typ c- wsparcie podmiotów reintegracyjnych) wystąpi pomoc publiczna? Wskaźnik z WLWK mówi, że w tych projektach ma nastąpić zmiana w funkcjonowaniu takiego podmiotu. Zatem udzielane wsparcie szkoleniowe/ doradcze wpłynie na jego pozycję na rynku (na lepszą). Czy zatem będzie to p.p.?	Każdy przypadek musi być analizowany indywidualnie pod kątem wystąpienia pomocy publicznej. Zgodnie z przepisami o pomocy publicznej (art. 2 pkt 16 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej) oraz orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, beneficjentem pomocy publicznej może być każdy

			podmiot prowadzący działalność gospodarczą, bez względu na formę organizacyjno-prawną oraz sposób finansowania. Należy podkreślić, iż na gruncie orzecznictwa ETS pojęcie przedsiębiorcy jest interpretowane bardzo szeroko, zaś przez działalność gospodarczą należy rozumieć oferowanie dóbr i usług na danym rynku. Przedsiębiorcą może być zatem zarówno osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, spółka prawa handlowego, spółka cywilna, przedsiębiorstwo państwowe, jak również stowarzyszenie, fundacja, czy nawet organ administracji publicznej o ile prowadzi działalność gospodarczą, polegającą na sprzedaży dóbr i usług. W związku z tym nie jest możliwe podmiotowe wyłączenie określonych odbiorców wsparcia spod reguł pomocy publicznej, ponieważ tego typu podejście nie jest zgodne z obowiązującym stanem prawnym oraz praktyką orzecniczą. Wykluczenie pomocy publicznej wymaga zatem analizy konkretnych warunków udzielania wsparcia oraz jego wpływu na potencjalne zakłócenie konkurencji oraz wymiany handlowej między państwami członkowskimi, zaś sam fakt udzielenia wsparcia na rzecz podmiotu ekonomii społecznej (PES) nie oznacza automatycznie wystąpienia pomocy. Przedsiębiorczość społeczna stanowi szczególną formę działalności łączącą cele ekonomiczne z celami społecznymi. Podmioty ekonomii społecznej mogą funkcjonować w ramach następujących form prawnych, tj. jako działalność nieodpłatna, odpłatna oraz działalność gospodarcza. Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, działalność pożytku publicznego nie jest działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów
--	--	--	---

			o swobodzie działalności gospodarczej i może być prowadzona jako działalność nieodpłatna lub jako działalność odpłatna. Jednocześnie, działalność odpłatna może pod pewnymi warunkami zostać uznana za działalność gospodarczą. W szczególności dotyczy to przypadku, gdy wynagrodzenie pobierane za działalność prowadzoną w zakresie zadań publicznych jest wyższe niż koszty tej działalności, a także gdy przeciętne miesięczne wynagrodzenie osoby fizycznej z tytułu zatrudnienia przy wykonywaniu statutowej działalności odpłatnej za okres ostatnich 3 miesięcy przekracza 3-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez prezesa GUS za poprzedni rok (art. 9 ust. 1 ustawy). Dodatkowo, na organizację, która planuje podjąć działalność odpłatną został nałożony obowiązek wyodrębnienia tej działalności w statucie lub innym akcie wewnętrznym. W przypadku, gdy organizacja prowadzi odpłatną działalność statutową i działalność gospodarczą, to przedmiot działalności gospodarczej nie może pokrywać się z działalnością odpłatną. Z uwagi na powyższe rozróżnienie, każdy przypadek udzielenia wsparcia w ramach Poddziałania 7.2.2 PO KL powinien być poddany odrębnej analizie pod kątem wystąpienia pomocy publicznej. W pierwszej kolejności regułami pomocy będą objęte podmioty, które prowadzą działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej (podmioty te są w świetle prawa przedsiębiorstwami, a zatem podlegają one takim samym regulacjom prawnym jak pozostałe podmioty prowadzące komercyjną działalność ekonomiczną). W pozostałych przypadkach, wystąpienie pomocy publicznej uzależnione jest od rodzaju prowadzonej
--	--	--	--

			działalności. Podmioty prowadzące odpłatną działalność pożytku publicznego będą wyłączone spod zasad pomocy publicznej pod warunkiem, że działalność ta została wyodrębniona w statucie lub innym akcie wewnętrznym organizacji oraz nie pokrywa się z prowadzoną działalnością gospodarczą. Dla przykładu, podmiot, który prowadzi odpłatą działalność statutową polegającą na sprzedaży wyrobów ceramicznych wykonywanych przez podopiecznych organizacji w ramach warsztatów dla osób z niepełnosprawnością umysłową nie spełnia kryteriów beneficjenta pomocy. Natomiast podmiot, który prowadzi sprzedaż książek po cenach przekraczających koszty druku prowadzi działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów o pomocy publicznej i tym samym powinien zostać uznany za beneficjenta pomocy. Należy również pamiętać, iż wystąpienie pomocy publicznej związane jest z charakterem udzielanego wsparcia. Szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i prowadzenia działalności w sektorze ekonomii społecznej nie są co do zasady objęte regułami pomocy, ponieważ są one adresowane do osób fizycznych (nie zaś podmiotów ekonomii społecznej) oraz nie prowadzą do przysporzenia korzyści ekonomicznej nowoutworzonemu podmiotowi (mają one dostarczyć uczestnikom projektu wiedzy na temat zasad zakładania oraz funkcjonowania PES). Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia pragnę podkreślić, iż nie jest możliwe jednoznaczne wyłączenie pomocy publicznej w projektach adresowanych do podmiotów ekonomii społecznej. Niemniej jednak z uwagi na specyficzny charakter tych podmiotów oraz realizację przez nie określonych celów publicznych
--	--	--	---

			związanych z aktywną integracją osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, należy szczególnie starannie weryfikować warunki udzielanego wsparcia pod kątem wyeliminowania przesłanek świadczących o wystąpieniu pomocy publicznej w realizowanych projektach.
42.		Drugie pytanie jest bardzo ważne – dostaliśmy takie pismo ws. kosztów pośrednich (w załączeniu). Jak to się ma do projektu pozakonkursowego ROPS-ów? Tam wszystko robią pracownicy ROPS (sieciują OWES, sieciują podmioty reintegracyjne, są sekretariatem Komitetu RES, organizują te wszystkie spotkania). Czy to pismo wskazuje że ta obsługa tych zadań przez pracowników projektu stanowi koszt pośredni? Wiem, że ROPS-y zakładają, że koszty osobowe związane np. z sieciowaniem OWES, obsługą Komitetu RES stanowi element zadania, zatem jest kosztem bezpośrednim. Co Wy na to pismo?	Mając na uwadze charakter projektu ROPS, w opinii MliR możliwe jest ujęciem opisanych tu zadań do kosztów bezpośrednich projektu.
43.		Proszę o stanowisko MIR dotyczące zapisów Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020 odnośnie udzielania dotacji przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej. W związku z tym, iż zgodnie z Wytycznymi bezzwrotne wsparcie finansowe (dotacje) może być udzielane na tworzenie nowych miejsc pracy dla osób, o których mowa w rozdziale 3 pkt 20 Wytycznych, a zatem m.in. do osób bezrobotnych, w rozumieniu art. 2 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, proszę o informację czy w zakresie osób bezrobotnych dotacje mogą obejmować wszystkie osoby bezrobotne, zgodnie z zapisem Wytycznych, czy wyłącznie osoby bezrobotne zakwalifikowane do III profilu pomocy, co było sygnalizowane przez MIR podczas spotkania 2 lipca. W związku z ogłoszonym konkursem w zakresie ekonomii społecznej bardzo proszę o stanowisko w tej kwestii.	Wsparcia dotacyjne OWES ma charakter aktywizacji zawodowej, a więc zgodnie z UP może być kierowane do: - osób bezrobotnych z III profilu - osób pozostających bez zatrudnienia niezarejestrowanych lub nieprzypisanych do żadnego profilu. Uczestnikami projektu mogą być również bezrobotni z I i II profilu a nawet osoby zatrudnione, które zgodnie z zapisami ustawy o spółdzielniach socjalnych mogą (nie więcej niż 50% założycieli) zakładać spółdzielnie socjalne, ale bez dotacji z OWES. Osoby te mogą natomiast korzystać z usług animacyjnych, inkubacyjnych i biznesowych. Wyjątkiem jest wsparcie dotacyjne.